

1. Diecéze

Slovo „diecéze“ pochází ze starořečtiny, odkud bylo převzato do latiny. Ve starověku označovalo jednotku finanční správy římské říše. Pro slovo diecéze se používá též pojmu „místní církve“.

(Kán. 368) Kodex kanonického práva popisuje místní církve následovně:

„Místními církvemi v nichž a z nichž je jedna a jediná katolická církve, jsou především diecéze, jimž, pokud není zřejmý opak, jsou naroveň postaveny: územní prelatura a územní opatství, apoštolský vikariát a apoštolská prefektura a natrvalo zřízená apoštolská administratura.

(Kán. 369) Diecéze je část božího lidu, která je svěřena do pastýřské péče biskupovi v součinnosti s kněžstvem tak, že, spojena se svým pastýřem a jím skrze evangelium a eucharistii v Duchu svatém shromážděna, ustavuje místní církve, v níž je skutečně přítomná a působí jedna svatá katolická a apoštolská Kristova církve.“

(Kán.372) Část božího lidu, která vytváří diecézi nebo jinou místní církve, je zpravidla

vymezena určitým územím tak, že zahrnuje všechny věřící, kteří přebývají na tom území.

Na témže území mohou být zřízeny, pokud je to užitečné, podle rozhodnutí papeže a po projednání s biskupskými konferencemi, jichž se věc týká, i jiné místní církve, různé podle obřadu nebo z jiného podobného důvodu.

(Kán. 373) Pouze papeži přísluší zřizovat místní církve; pokud tyto byly zákonně zřízeny, stávají se samým právem právnickou osobou.

(Kán.374) Každá diecéze nebo jiná místní církve se dělí na různé části čili farnosti.

K podpoře pastorační péče společnou činností se může spojit více sousedních farností do zvláštních společenství, jako jsou okrskové vikariáty nebo děkanáty.

2. Diecézní biskup.

Diecézní biskup je ten, kterému byla svěřena péče o diecézi. Stará se při výkonu své pastorační služby o všechny křesťany jeho péči svěřené, ať už jakéhokoli věku, postavení a národnosti, ať bydlí trvale nebo dočasně na jeho území, a svého apoštolského ducha obrací i k těm, o něž vzhledem k jejich životním podmínkám nemůže být dostatečně postaráno běžnou pastýřskou péčí, a také k těm, kdo přestali žít podle víry.

Biskupové jsou nástupci apoštolů skrze Ducha svatého, jsou v církvi pastýři, a jako takoví jsou učitelé víry, kněží posvátné bohoslužby a služebníci řízení církve.

(Kán.381) Diecéznímu biskupovi přísluší v jemu svěřené diecézi veškerá řádná, vlastní a bezprostřední moc, kterou vyžaduje výkon jeho pastýřského úřadu, s výjimkou případů, které právo nebo rozhodnutí papeže vyhrazuje buď nejvyššímu nebo jinému církevnímu představenému.

Ostatní biskupové jsou nazýváni titulární. Biskupové jsou nástupci apoštolů skrze Ducha svatého, jsou v církvi pastýři, a jako takoví jsou učitelé víry, kněží posvátné bohoslužby a služebníci řízení církve.

Papež buď svobodně biskupy jmenuje a nebo zákonně zvolené potvrzuje.

Diecéznímu biskupovi jsou naroveň postaveny osoby, které jsou v čele jiných společenství věřících, která jsou vyjmenována v kán. 368, pokud z povahy věci nebo právního ustanovení nevyplývá něco jiného.

3. Biskupská kurie

Nejbližším pomocným orgánem biskupa je tzv. biskupská kurie. Pomáhá biskupovi v řízení celé diecéze, hlavně ve vedení pastorační činnosti, ve výkonu správy diecéze a ve výkonu moci soudní.

Jejími členy jsou:

Generální vikář, který má až na nepatrné výjimky pravomoc ve stejném rozsahu jako diecézní biskup v celé diecézi. Je ředitelem diecézní kurie.

Biskupští vikáři mají také stejnou pravomoc, ale jen pro určitou část diecéze nebo pro určitou oblast života (pastorace, katechetika atd.)

Sekretář organizuje liturgické akce a cesty biskupa, korespondenci a návštěvy u něj.

Kancléř pečuje o vyhotovení a odesílání listin a jejich uchovávání v archívu.

Kněžská rada je sbor dvanácti kněží z diecéze, který je zčásti volen kněžími a zčásti jmenován biskupem; zastupuje ostatní kněze a pomáhá biskupovi v řízení diecéze.

4. Brněnská diecéze.

Brněnská diecéze byla založena 5.12.1777 (za Marie Terezie) a v dnešní době má přibližně 533 250 katolíků, z celkového počtu 1 354 361 obyvatel. Farností je celkem 450 farnostech, rozdělených do 20 děkanátů.

Biskupů se vystříдалo za celé období 13.

Biskupem brněnské diecéze je od roku 1990 **Mons. Vojtěch Cikrle**.

Mons. Petr Esterka je titulární biskup cefalenský, pomocný biskup brněnský se sídlem v USA, odpovědný za české katolíky mimo ČR.

5. Církevní obec - farnost

Chceme-li hovořit o nejběžnější formě křesťanského společenství, kterou je farnost, bude třeba, abychom ji nejdříve prostorově i právně vymezili. CIC vymezuje farnost následovně:

Kán.515

§ 1. Farnost je určité, natrvalo zřízené společenství křesťanů v místní církvi, svěřené, pod vedením diecézního biskupa, do pastorační péče faráři, jako jejímu vlastnímu pastýři.

§ 2. Jedině diecéznímu biskupovi přísluší zřizovat, rušit nebo měnit farnosti, a biskup nezřídí nebo nezruší farnost, ani ji značně nezmění bez projednání v kněžské radě.

§ 3. Zákonně zřízená farnost je samým právem právnickou osobou.

Ne všude je možné za účelem zakládání společenství věřících zřizovat farnosti. V takovém případě se postará biskup o pastorační péči jiným způsobem.

O prvním společenství věřících a jejich životě se dozvídáme ze Skutků apoštolů.

„Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.Všichni věřící drželi pospolu a měli všechno společné“ (Sk 2,41-45) Lid první křesťany chválil za jejich příkladné chování a především za vzájemnou lásku, která uvnitř společenství panovala. „Podívejte se jak se milují“ – taková byla reakce okolí.

Jistě bychom byli rádi, kdyby takto lidé hovořili i o dnešních křesťanských obcích. Mnoho lidí by bylo jistě rádo, kdyby našli takové společenství, které by je přijalo a pro které by mohli pracovat a duchovně v něm růst. Snít můžeme samozřejmě o ideálu, ale pokud budeme chtít jenom ideál a ostatní odmítneme, dospějeme nejspíš k velkému zklamání. Ideální křesťanská obec totiž neexistuje.

Jak by asi viděl ideální křesťanskou obec okolní svět? Zřejmě jako jednu velkou charitativní organizaci. Bylo by to dostačující? Ježíš od svých učedníků požaduje:

1- aby se navzájem milovali a

2 – aby byli jeho svědky, svědky jeho jako ukřižovaného a vzkříšeného.

Jeden německý teolog (Norbert Greinacher) vyjádřil svůj sen o církevní obci takto:

- *Obec o které sním, bude odrážet lásku Boha k člověku, která se nám zjevila v Ježíši z Nazareta.*
- *Sním o obci, jejíž členové spolu zacházejí jako lidé, jejíž vedoucí ukazuje lidskost v jednání s ostatními členy obce.*
- *Sním o obci, která skutečně ukazuje, jak v obci rovných brát vážně úkol vedoucích, přijmout rozhodnutí, umět být kritický a zvládat konflikty.*
- *Sním o obci která rozvíjí něco jako kulturu osvobození-osvobození od cílů a výkonů; svobodu k hraní si, svobodu tvořit a prožívat umění, svobodu přiznat svou omezenost a nestálost.*
- *Je otázkou rozhodujícího významu pro budoucnost církve, zda se jí podaří zvládnout konflikty v obcích, nebo zda emancipační a kritická hnutí budou z obce úplně vytlačena.*
- *Otevřenost obce je předpokladem pro to, aby sociální proměna společnosti obec neminula bez povšimnutí.*
- *Otevřenost obce znamená respektování osoby a soukromých oblastí jednotlivých členů.*
- *Sním o obci, která se po nasycení hned neuloží ke spánku, ale zůstane stále na cestě ochotna učit se.*

Shora uvedené obsahuje představu o církevní obci spíše sociálního charakteru. Jenže ona musí být především součástí mystického těla Kristova a to znamená že má být Chrámem Ducha svatého. Nutně v ní tedy musí přebývat vzájemná láska.

5.1. Klady a zápory křesťanské obce

Křesťanská obec by neměla být sama středem svého zájmu ani shlukem zdánlivě dokonalých postav, se kterými není k vydržení. Je nutné počítat spíše s tím, že to budou lidé s mnoha nejrůznějšími problémy a těžko zkrotitelnými aktivitami. Tato obec musí být především otevřená vždy a pro všechny, kteří se na jejím životě chtějí vážně podílet. Musí to být prostor, kde je možné rozvíjet víru a duchovně i lidsky zrát, při vši lidské i náboženské nedokonalosti.

Otázkou zůstává, jakou nedokonalost svých členů si může obec dovolit, aby byla křesťanskou, rostla ve smyslu evangelia a ne se od něho vzdalovala. Některé farní aktivity jsou spíše mrháním energií, než prospěšně využitým časem.

Na druhé straně je třeba být opatrní na kladení vysokých duchovních požadavků, které by mohly některé členy zklamat nebo dokonce odradit. Vždy je třeba dbát na to, co členům obce slouží ve smyslu evangelia, čili co jim zpřítomňuje skutečnost Božího království a co člověka do něj vede.

5.2. Životní prostředí farnosti

Náboženskou současnost můžeme charakterizovat v několika bodech.

Jestliže v minulosti bylo křesťanství utvářející silou ve společnosti, stalo se dnes převážně osobní zbožností.

Autoritativně podávané náboženství jako neodiskutovatelná součást vzdělání a jako soubor základů společností uznávaného étosu je přijímáno „jen na vyžádání“. Není zde tedy ani obecně platné ano, ani obecně platné ne. Autoritativní náboženství ztratilo svoji sílu.

Monoreligiosní křesťanská Evropa je v zásadě minulostí.

Osudem křesťanů v dnešní době je prostředí plurality. Mohou se v něm ztratit, ale mohou v něm i autenticky žít své křesťanství. Jde o pluralitu jak v naukách, kterým lidé věří, tak i ve formách v nichž žijí své náboženství a též v požadavcích kladených na oblast náboženství.

V Evropě dávají dnes lidé velký důraz na osobní svobodu, která je ale pro ně často neúměrným břemenem. A tak jako protipól staví někdy požadavky velmi pevných jistot.

Rozhodně nelze říct, že by dnešní prostředí ve kterém žije církev bylo homogenní. Jsou zde různé stupně religiosity, různě velká osídlení, různé kulturní charakteristiky území. To vše se však nachází v jedné, stále více se globalizující, společnosti, ovládané medií, která je součástí světa jednadvacátého století.

5.3. Farnost dnešní doby.

Na přelomu 19. a 20. století bylo zcela obvyklé být křesťanem. Příslušnost k farnosti byla úředně dána trvalým bydlištěm a farnost byla chápána spíše jako organizační a hospodářská jednotka než jako společenství věřících.

V nedávné minulosti byl život farnosti, vlivem politické situace, ohraničen na oblast privátní a na výslovně náboženská témata.

Kostel byl prakticky jediným místem, kde se hlásalo něco, co ovšem odporovalo státní ideologii.

Dnes je možné farnost vidět v jiném světle. Svobodné rozhodování o tom, ke kterému vyznání se jednotlivec přihlásí, dává příležitost nejenom zakládat nejrůznější náboženské skupiny, nýbrž i uvnitř jedné církve prožívat vztah k Bohu nejrůznější formou.

Jak chápou dnes lidé farnost?

Snad bychom to mohli vyjádřit následovně:

- je to oblast života, který je jiný než je ten, který ve společnosti převládá
- Je to místo, kde se odehrávají náboženské obřady
- Je to oáza porozumění, přijetí a tolerance
- Je to oblast zanikajícího druhu jedné kultury (skanzen)
- Je to místo kde je možné vystoupit z běžné životní šedi
- Je to místo, kde lze získat svátosti a kde se křtí, oddává a pohřbívá.
- Je to organizace, která spravuje určitou část kulturního dědictví.

Na plenárním sněmu katolické církve, v kapitole o pastoraci, byl učiněn pokus vymezit farnost z funkčního hlediska a to následovně:

„Farnosti tvoří páteř organizační struktury církve a jsou pro většinu katolíků základními jednotkami života církve u nás. Farnosti sněm rozumí společenství věřících s farářem jako vlastním pastýřem, které žije svátostným životem, kde se děje katecheze dětí, mládeže a dospělých a vykonává se diakonická služba. Toto společenství je schopno misijního působení a má přiměřený organizační i ekonomický potenciál pro svůj život.

V mnoha případech je tato definice iluzorní. To ovšem nemůže nic ubrat na snaze, vytvořit i v takto malých a málo činných farnostech, takové duchovní prostředí, ve kterém by rostla a posilovala se víra těch, kteří o duchovní život mají zájem.

5.4. Jaké poslání má farnost?

Na farnost jako společenství věřících, je kladeno mnoho nejrůznějších požadavků. Jejich splnění je někdy možné jindy nemožné. V každém případě farnost musí být místem, kde:

- působí a koná své dílo Bůh prostřednictvím svého Slova, svátostí, svých služebníků a věřících, kteří užívají dary Ducha, které přijali.
- farníci přijímají vše, co je nabízeno k růstu víry a dorůstají do „plnosti Kristovy“
- se kladou oprávněné otázky a požadavky na něž se hledají prostřednictvím konkrétních lidí ve farnosti odpovědi.
- lidé najdou přijetí a kde se musí setkat s Božím slovem a budou moci sdílet svou víru s druhými.
- ti, kteří sice s naší vírou nemají nic společného, uvidí alternativu ke svému způsobu života o níž budou přemýšlet.
- ti kteří svůj život spojili s farností, najdou pomoc v závěru svého života a nebudou se cítit osamoceni a opuštěni.

Znovu je nutné opakovat, že v úvahách o farnosti nejde o vykreslení ideálního společenství, nýbrž o formulaci úkolů církve v tomto konkrétním prostředí zde, dnes i s výhledy do budoucna.

5.5. Formulace úkolů farnosti

Mnoho věřících dnes nechápe farnost jako samozřejmou skutečnost k níž přísluší svým trvalým pobytem. Spíše se začleňují do farnosti podle toho, co zde mohou prožít a co jim farní společenství právě zde nabízí.

Nebudeme se proto ptát, co má člen farnosti dělat, aby farnost byla dobrá, ale ptejme se co by mu měla farnost a život v ní poskytnout.

1 - jistotu v životě jak osobním, tak i obecně sociálním.

Jistota je dnes zpravidla nejsilnější potřebou člověka. Jak ji může farnost zprostředkovat? Jednak jako jistotu osobní (jistota Boží přítomnosti a spásy) jednak jako společenskou jistotu (člověk patří do skupiny, která se ho nezřekne)

2 – Společenství jako překonání samoty.

Osamělost je dnes problémem mnoha, především starších, lidí. Farnost může nabídnou diskrétní pomoc.

3 – Orientaci v otázkách života.

Informace nás dnes zahlcují. Mnoho lidí dnes potřebuje informace aby se vyznali jak ve světě tak i sami v sobě.

4 – Možnost sebeuplatnění

Není tím myšleno pouze řešení nezaměstnanosti. Spíše potřebu realizovat své schopnosti a být tak prospěšný celému společenství.

5 – Pomoc v péči o růst víry dětí

Pro mnohé rodiče je starost o náboženskou výchovu jejich dětí starostí primární. Sami si v této věci neví rady. Farnost vidí v tomto jako spoluvychovatele a pomocníka.

6 – Pomoc ve zvláštních fázích života

Osamocení po úmrtí blízkého rodinného příslušníka, ekonomický a sociální krach, strach s opuštěností, ztráta víry...

7 – Spása

Tato teologicky prvořadá záležitost často v konkrétním životě nestojí na prvním místě, jak bychom očekávali. Otázka věčnosti je dnes stavěna do pozadí. Nevidět to by znamenalo dělat chyby v naší pastorační starostlivosti.

6. Společenství a malé skupiny ve farnosti

Shora bylo již uvedeno, že:

- farnost je určité, natrvalo zřízené společenství křesťanů (katolického) vyznání v místní církvi, svěžené pod vedením diecézního biskupa do pastorační péče faráři, jako jejímu vlastnímu pastýři (kán 515 §1),
- a že farnost má zpravidla územní charakter, čili zahrnuje všechny křesťany určitého území.

Jde zde tedy v první řadě řeč o určitém společenství osob. Ve farnostech se však můžeme setkat i s jednotlivými tzv. „malými společenstvími“. Užívá se zde tedy stejného slova (společenství), ale v jiném významu, totiž ve významu „malá skupina“.

Malou skupinu chápe sociologie zpravidla, jako do určité míry kompaktní skupinu osob, ve které jednotlivci mají bližší osobní vztahy každý s každým, ne jen někdo s někým. Zde se zpravidla počítá s počtem 5-7 lidí, za maximum se považuje obvykle 12 lidí. Na blízké vztahy s větším počtem lidí člověk kapacitu nemá, pokud totiž chce udržovat paralelně bližší vztahy v celé skupině osob, aniž by se mu stávala některá část skupiny výrazně bližší.

Pokud má skupina více členů, může samozřejmě zdárně fungovat, ale zcela zákonitě se v ní budou vytvářet „podskupiny“, „aliance“ právě mezi menším počtem lidí, kteří si jsou navzájem bližší. Jinak řečeno: ve větší skupině se spontánně tvoří podskupiny. Pokud s tím organizace života skupiny počítá, nemusí to být - za dodržování určitých pravidel - na závadu. Pokud ne, trpí buď soudržnost skupiny nebo někteří lidé v ní.

I když do klasické (územní) farnosti patří samozřejmě všichni, většina těch kdo tam žijí jsou jejími pasivními členy – zúčastňují se většinou pouze bohoslužeb a některých jiných akcí, které život farnosti nabízí. Jenom malé procento se na životě farnosti podílí aktivně. Aktivitu určuje především samotná velikost farnosti a počet jejich členů, ale též charakter jedinců, druh zaměstnání i rodinné možnosti.

Nevýhodou velkých farností je to, že jednotliví členové se nemohou znát (velkoměsta), a proto nemohou ani udržovat hlubší kontakty každý s každým, a mít navzájem bližší vzájemné vztahy.

Mnoho lidí potom existuje ve farnosti zcela anonymně, jiní jen s povrchními kontakty, které nemají kvalitu sdílení víry, což se pro upřímný a dále prohlubovaný život z víry považuje zpravidla za velmi nevýhodné. Kromě toho je - zejména v římskokatolické církvi - běžné a legitimní, že lidé mají různé specifické potřeby a různé styly zbožnosti. To je také jeden z důvodů pro sdružování se do menších nebo větších skupin buď uvnitř farnosti nebo uvnitř diecéze.

V tomto případě ale platí jedno důležité rozlišení !!!: ve farnosti se shromažďují lidé různí, zatímco v malém společenství, s určitou spiritualitou či určitým zaměřením, se shromažďují lidé v mnoha ohledech stejní.

6.1. Potřeba malých společenství

Otázka může znít: jsou vůbec nutná malá společenství?

Jen člověk zaujatý odpoví, že malá společenství jsou módou a ničím jiným.

Pastorační zkušenosti i teoretické práce říkají, že většina lidí dnes užší společenství potřebuje.

Jedním z důvodů bývá, že většina lidí žije zpravidla v jednogenerační a mnohdy ještě k tomu nepočetné rodině, která je sice základním, ale velmi malým společenstvím. Pokud špatně funguje, pak není společenstvím žádným.

Druhým důvodem je mnohem větší izolovanost lidí nejen v anonymním městském sídlišti (neznají se obyvatelé téhož domu), ale i na vesnici (každý sedí u své televize, případně ve svém autě).

Třetím důvodem pak může být potřeba sdílení víry a potřeba vzájemné podpory těch, kdo chtějí žít své křesťanství lépe než jen povrchně a nacházejí se v prostředí buď vlažných či povrchních katolíků nebo v prostředí silně sekularizovaném.

Čtvrtým důvodem pak bývá přirozená snaha lidí stejně orientovaných nebo těch, kdo prožili společně nějaký důležitý zážitek, sdílet dále společně svůj život víry.

Existují ovšem i jiné důvody k vytváření malých společenství, které nemusí být vždy právě ty nejlepší:

- Módnost (musím mít mobil, duševně-duchovní problémy a malé společenství).
- Nechut' stýkat se s lidmi, kteří se nějak liší, a proto touha „uzavřít se“ mezi těmi, kteří člověku vyhovují.
- Neukojené vůdcovské nebo pedagogické sklony a potřeby, které vedou někoho k tomu, aby si utvořil kroužek svých věrných.
- Touha po exkluzivitě, která je účastí v malém společenství patřičného typu saturována.

6.2. Co nelze označit jako malé společenství

Malé společenství v pravém slova smyslu není a nikdy nemůže být:

- 1 - sešlost lidí, kteří se sejdou jen vyjímečně (například na nějaké uzavřené církevní akci, třeba u příležitosti setkání biřmovanců)
- 2 - nesourodý a nebo příliš veliký okruh lidí (pěvecký sbor při farnosti)
- 3 – izolovaná skupina věřících kteří s výjimkou bohoslužeb, jinak nemají zájem o dění ve farnosti.

Společenství není ani:

- něco jako „křesťanský klub“ - nezávazné scházení lidí s nezávazným programem
- „přednáškový cyklus“ - jeden povídá a ostatní naslouchají
- „parta dobrých kamarádů“, které spojují vlastní zájmy a ne Kristus.

6.3. Co naopak tvoří společenství

Duchovní život a každodenní život ve světě nejsou dvě rozdílné věci, ale je třeba, aby se staly jedinou součástí života křesťana.

Společenství může sehrát nenahraditelnou úlohu např. v hledání křesťanského způsobu života, jeho pevných bodů, odpovědí na otázky které přináší, sdílení zkušeností a podobně. Vnitřní život společenství vyrůstá z vkladů vnitřního života jeho jednotlivých členů. Ve společenství nesmí chybět:

- naslouchání Božímu slovu,
- vzájemné sdílení členů společenství.

6.4. Členové společenství

Nelze očekávat, že se dobré společenství zrodí „samo od sebe“, ani že se bude „samo od sebe“ udržovat.

Společenství totiž stojí a padá na tom, co do něho vloží jeho členové.

Společenství potřebuje jádro svých „věrných“ členů, od nichž se očekává:

- že se budou snažit žít vážně s Bohem (být lidmi duchovními, být lidmi na cestě k Bohu, nejen o tom diskutovat, ale usilovat o to ve svém každodenním životě)
- že tuto svou zkušenost budou vnášet do společenství a naopak z něj čerpat,
- že budou cítit spoluodpovědnost za společenství (být iniciativní a otevření, chodit pravidelně a pokud možno včas, aktivně pomáhat, dodržovat své sliby...).

Jestliže společenství má takovéto jádro, unese i několik dalších členů, kteří takovou odpovědnost necítí. To je vhodné a je to známkou kvality společenství.

6.5. Animátor (vedoucí) společenství

Praxe ukazuje, že k tomu, aby společenství vzniklo a dále fungovalo, je nutné, aby mělo ve svém čele člověka s uznávanou neformální autoritou.

Ujmout se této role je nutné, nejde o povýšenost, ale o službu druhým.

Animátor musí:

- mít všeobecnou autoritu u ostatních,
- cítit odpovědnost za společenství,
- mít představu o jeho uspořádání a programu,
- sám usilovat o život s Bohem a být ochoten se o něj sdílet,
- vnést do společenství řád a bdít nad ním,
- ponechávat co největší prostor druhým, vést je k aktivitě a

spoluodpovědnosti,

- být připraven zasáhnout, když bude třeba.

Animátor samozřejmě vtiskne do určité míry společenství svého ducha, a to je dobře. Měl by ale podporovat i druhé, aby vnesli i svůj přínos podobě společenství.

6.6. Náplň programu společenství

Může existovat celá řada typů společenství, která se liší věkem, životním postavením svých členů, ale především náplní, např: modlitební, vzdělávací, diskusní, pracovní, účelová apod.

Prvky, které se obecně osvědčily:

- modlitba

- čtení Božího slova a snaha po společném „dobývání“ jeho smyslu pro nás

- hlavní náplň společenství (jakási „zlatá nit“ na pokračování, věnovaná podle určitého vodítka víře nebo křesťanskému způsobu života)

- volná část - prostor pro sdílení a povídání si o všem možném (od každodenních zážitků, starostí a radostí až po závažné otázky)

Na žádnou z hlavních částí se nesmí zapomínat!

6.7. Nebezpečí malých společenství

V církvi se setkáme s lidmi, kteří nejrůznějšími hnutími a společenstvími nejsou nikterak nadšeni; favorizují spíše základní pastorační jednotku, to je farnost.

Dále je známo, že existují věřící s jakousi trvalou „sektářskou inklinací“, kteří mají tendenci vtiskovat malým i větším společenstvím mentalitu izolované, exkluzivní, případně povýšené sekty.

A konečně je v každé farnosti určité procento lidí obtížněji komunikujících nebo prostě ve víře „samotářských“, kteří nemají potřebu nebo nemají

schopnost prožívat své křesťanství v malé skupině. Případně si ve svém životě odnesli z účasti v nějaké malé skupině nebo z vlivu jejího působení hlubší zranění, které jim neumožňuje pouštět se do něčeho podobného. Ti se účasti ve společenství brání. Nekritické favorizování a doporučování malých společenství potom tyto lidi mnohdy ještě více odrazuje a vzbuzuje v nich pocit, že jsou „křesťany druhé kategorie“.

Podobné nebezpečí nastává, když je ve farnosti malé společenství okolo jejího faráře a nebo jiné malé společenství které je favorizovanou skupinou, která má zcela jiné postavení, než ostatní věřící. Je ovšem nutno jasně říci, že tyto problémy nespočívají v malém společenství jako takovém, ale v jeho chybném hodnocení či sebehodnocení nebo v chybné organizaci pastorační práce ve farnosti.

6.8. Úskalí malých společenství

Malá společenství se musí varovat určitých úskalí a vyhnout se nebezpečím, která jim hrozí:

- vyprázdňenost a stereotyp (společenství žije už jen ze setrvačnosti, nikdo do něj nic nevkládá a už od něj ani nic neočekává, krize jednotlivé rodiny se přenáší i na společenství)
- uzavřenost („jsme tak dobří, že by nám to mohl někdo zvenku jen zkazit.“)
- pěstování si osobní zbožnosti odtržené od reality života kolem
- nezávaznost (budeme dělat to, co se nám zrovna budeme chtít)
- nátlak na členy společenství (je třeba, aby se členové cítili ve společenství svobodně, aby nebyli nuceni např. k modlitbě vlastními slovy, k povinné aktivitě, k otevření vlastního nitra před druhými apod. Respekt ke druhému a úcta před jeho svobodou je základní podmínkou čistých vztahů ve společenství.)

6.9. Proč je společenství stále málo?

- Starší generace na společenství většinou nebyla zvyklá
- Kdo nezažil život ve společenství, těžko pochopí, jak velký má význam
- Dnešní doba moc nepřeje hlubším vtaům.
- Řada lidí má zájem spíše o něco nezávazného, co nestojí žádnou námahu.

Ale společenství vyžaduje úsilí a vytrvalost. Řada lidí si z falešné skromnosti nedovede představit, že by to měli být právě oni, kdo by měli vyvinout vlastní iniciativu.

Přesto to stojí za to, protože:

- V dnešní době řada klasických forem života církve často buď prakticky nefunguje nebo neposkytují to, co od nich lidé očekávají:
- výklad Božího slova jako inspiraci do vlastního života
 - duchovní vedení
 - živé a mnohotvárné farnosti
 - spolkový život v křesťanském duchu
- V dnešní atomizované době znovu objevujeme potřebu společenství a mezilidských vztahů.
- Potřebujeme živá ohniska křesťanství.
- A konečně: začínáme si také klást otázky, jaké prostředí nabídnout lidem zajímajícím se o křesťanství.

Malá společenství mohou být ohniska víry a života v naší církvi, malou živou buňkou církve.

Poslední otázka: Jak takové společenství najít?

Odpověď je zcela jednoduchá - nemůžete-li jej najít, založte jej.

Jak? Stačí najít několik lidí ve vašem okolí, kteří by o něco podobného stáli, zodpovědět si základní otázky po místě, čase, způsobu a náplni společenství, být rozhodnut do společenství něco investovat - a pak začít, bez ohledu, že zatím není vše zrovna optimální, a vytrvat.

